

ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลารมณ์และพฤติกรรมต่อการปรับตัว
ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก

พิมพ์วิ จันทร์เพ็ญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2548

ISBN 974-9740-48-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พิมลวี จันทรเพ็ญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสังขธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ปีการศึกษา 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมกิต บุญเรือง ประธานในการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายแพทย์พิสิฐ พรหมคำ ดร. กฤษณา วิบูลย์กิตติ นายแพทย์วัฒน์ เวทย์วัฒนชัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบความเที่ยงตรงและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชัยบาดาลและเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้อนุญาตและให้ความช่วยเหลือการวิจัยในครั้งนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่เพื่อนและน้องที่แสนดี ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือสนับสนุน ตลอดระยะเวลาของการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และหลาน ๆ ทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุนการทำวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

พิมพ์วิ จันทรเพ็ญ

45923052: สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา : วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม/

ผลการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก

พิมพ์วิ จันทร์เพ็ญ : ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมต่อการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก (THE EFFECTS OF RATIONAL EMOTIVE BEHAVIOR GROUP THERAPY ON ADAPTATION OF PRIMIGRAVIDARUM TEENAGE PREGNANCY) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สมคิด บุญเรือง, ค.ศ., วิณี ชิดเชิดวงศ์, กศ.ม., สมโภชน์ อนนทสุข, กศ.ค. 134 หน้า ISBN 974-9740-48-3

การวิจัยครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรมต่อการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกที่มารับบริการฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ที่มีคะแนนการปรับตัวต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 สุ่มตัวอย่างแบบง่ายจำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง โดยให้เข้ารับการปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที จำนวน 8 ครั้ง รวม 4 สัปดาห์ การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล มีการติดตามผลการปรับตัว 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการติดตามผลเชิงปริมาณ และครั้งที่ 2 เป็นการติดตามผลเชิงคุณภาพ เพื่อบ่งชี้ภาพสรุปรวมทั้งกระบวนการสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ One – Way ANOVA: repeated measures และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมมีการปรับตัวในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างจากระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่าพฤติกรรมการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกมีการปรับตัวในด้านการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ การรับบทบาทใหม่ในการเป็นมารดา สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส สัมพันธภาพกับบุตรในครรภ์สูงขึ้น และความกังวลใจเกี่ยวกับการคลอดลดลงทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

MAJOR: COUNSELLING PSYCHOLOGY
PSYCHOLOGY)

KEYWORD: GROUP THERAPY PROGRAM
GROUP THERAPY/ADPTATI
PREGNANCY

PIMCHAWEE CHANPEN: TH'

BEHAVIOR GROUP THERAPY ONADPTATI

PREGNANCY. THESIS ADVISORS: SOMKID BOOMRUANG, Ph. D.,
CHITCHUTYONG, M. Ed., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed. D. 134 P. 2004

ISBN 974-9740-48-3

This research was quasi – experimental approach on Single – Group Time Series design to studied the effectiveness of rational emotive behavior group therapy on adaptation of primigravida teenage pregnancy in Chaibadan District, Lopburi Province. The experimental group was 6 primigravida teenage pregnancy. The experimental group was provided with the rational emotive behavior group therapy in 8 times for adaptation the teenage pregnancy's development. The intervention was administered eight times to this group for fifty minutes, twice a week. The data collecting procedure was divided into three phases: a pre – test, a post – test and a follow – up stage. The follow – up stage was divided into two steps : first collecting data by questionnaire, next by interviewed the subjects of experimental group for qualitative data on two weeks later. One way analysis of variance, repeated measures and least significant difference method were employed in analyzing the quantitative data.

The results revealed that the teenage pregnant women in the pos-test stage and the follow-up stage had greater adaptation than a pre-test stage and there was a statistically significant interaction at a .05 level between the a post – test and a follow – up stage. The qualitative data has revealed that in a post-test stage and a follow-up stage the experimental group had higher adaptation on body image, mother role, relationship with husband, relationship with infant and the anxiety to give birth was low.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การปรับตัวและการตั้งครรรภ์.....	7
ความหมายและความสำคัญของการปรับตัว.....	7
สาเหตุของการปรับตัว.....	8
การเปลี่ยนแปลงของการตั้งครรรภ์.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา.....	21
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของหญิงตั้งครรรภ์.....	22
งานวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับการปรับตัวและการตั้งครรรภ์.....	22
การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	26
ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	26
จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	31
ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	33
ความเป็นมาและความหมายของการปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	35
ปรัชญาและหลักการของการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้เหตุผล และอารมณ์.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	46
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
การดำเนินการทดลอง.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สรุปการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	89
5 สรุปและอภิปรายผล.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	103
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก ก.....	111
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย.....	114
ภาคผนวก ข.....	119
โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	120
แบบสอบถามการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์.....	128
ประเด็นในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	134

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการปรับตัวเป็นรายชื่อ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก.....	59
2 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	63
3 คะแนนและคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปรับตัวในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์ ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	64
4 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 1	66
5 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 2	68
6 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 3	70
7 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 4	72
8 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 5	74
9 เปรียบเทียบการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 6	76
10 เปรียบเทียบภาพรวมการปรับตัวเป็นรายด้านของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ครรภ์แรก	78
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น.....	79
12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ของหญิงตั้งครรภ์ วัยรุ่นครรภ์แรกที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์ และพฤติกรรมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบแบบ LSD.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย.....	6
2 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 1.....	65
3 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 2.....	67
4 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 3.....	69
5 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 4.....	71
6 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 5.....	73
7 กราฟเส้นการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก รายที่ 6.....	75
8 กราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยรวมการปรับตัวในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์และพฤติกรรม.....	77